Journal of Uludag University Faculty of Education

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

e-ISSN: 2667-6788

Year/Yıl 2026, **Volume/Cilt** 39, **Issue/Sayı** 1, 212-230

https://doi.org/10.19171/uefad.1601883

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kendilik Algıları ile İçsel Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi[1]

Abdulkerim DİKTAŞ[2], Yavuz Sezer OĞUZHAN[3],

Öz

Araştırma Makalesi

Makale Geçmişi

Başvuru 15.12.2024,

Kabul 03.11.2025

Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilgiler, Öğretmen Adayı, Kendilik Algısı, İçsel Motivasyon

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kendilik algıları ile içsel motivasyonları arasında bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amaçlanmaktadır. Çalışma, nicel araştırma desenlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli kapsamında ele alınmıştır. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı çalışmalarda iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanır. Çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören (1-4 sınıflar) 205 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Motivasyon Ölçeği ile Temel Kendilik Değerlendirmeleri Ölçeğinin kullanıldığı çalışmada, öğretmen adaylarının demografik bilgilerinin ve ölçeklerin tanımlayıcı analizlerine yer verilmiştir. Demografik bilgiler, betimleyici istatistiklerle ölçeklerin geçerliliklerini belirlemek amacıyla KMO and Bartlett's Testi, Kendilik Algısı ve İçsel Motivasyon değişkenleri arasındaki ilişkininin yönünü ve düzeyini belirlemek amacıyla Korelasyon Analizi yapılmıştır. Bağımsız değişken olarak kabul edilen Temel Kendilik Algısı ile bağımlı değişken olan İçsel Motivasyon arasındaki bağı ve etkilenme derecesini ölçmek için ise Regresyon Analizi'ne başvurulmuştur. Elde edilen bulgular ışığında Temel Kendilik Algısı ile İçsel Motivasyon arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bu çalışma, öğretmen adayları özelinde gerçekleştirilmiş olup bu sonuçlar ilgili literatüre katkı sağlar ve öğretmen adaylarına yönelik benzer örneklemlerde incelenebilir. Ayrıca ilgili literatüre katkı sunması bakımından bu çalışma önem arz etmektedir

An Examination of the Relationship Between Self-Perceptions and Intrinsic Motivation of Pre-Service Social Studies Teachers

Abstract

Research Article

Article History

Received 15.12.2024,

Accepted 03.11.2025

Keywords

Social Studies, Pre-Service Teacher, Self-Perception, Intrinsic Motivation

This study aims to examine the relationship between the self-perceptions and intrinsic motivation of pre-service social studies teachers. The research was conducted using the correlational survey model, a quantitative research design that seeks to determine the relationships between multiple variables. The study group consisted of 205 pre-service teachers enrolled in the Department of Social Studies Education at the Faculty of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University (1st–4th grades). Data were collected using the Motivation Scale and the Core Self-Evaluations Scale. Descriptive statistics were employed to analyze demographic variables, while the Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett's tests were used to assess the validity of the scales. Correlation analysis was applied to determine the direction and strength of the relationship between self-perception and intrinsic motivation, and regression analysis was used to examine the predictive power of core self-perception on intrinsic motivation. The findings revealed a positive and significant relationship between core self-perception and intrinsic motivation. The results contribute to the existing literature by offering insights specific to pre-service teachers and may inform future research with similar populations.

[1] *Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü abdulkerim.diktas@comu.edu.tr*

[2] *Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Gelibolu Piri Reis Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü* ysezer.oguzhan@comu.edu.tr

1. Giriş

19. yüzyıl itibariyle bilimlerin disiplinlere ayrılması ve sosyal bilim disiplinlerinin ayrı ayrı ihtisas alanı olarak teşekkül etmesiyle birlikte insana dair akademik çalışmaların artış gösterdiği görülmektedir. Bu durum, bilimsel çalışmalarda veri kaynağı olarak insanın bizzat kendisinden istifade edilmesini gerekli kılmıştır. İnsanın özne olduğu çalışmalarda sosyal yaşamın, iş hayatının, ikili ilişkilerin ve sosyal düzenin eksik veya hatalı yönlerini tespit edip iyileştirerek toplumsal refahın artırılması temel gaye olmuştur. Bu gayenin bir parçası olarak bugün kamuda ve özel sektörde istihdam edilmiş insanların verimli bir şekilde çalışmaları için çeşitli yöntemler geliştirmiştir. Psikolojik bir varlık olan insanın duyguları ve davranışları, verimliliğin sağlanmasında oldukça büyük bir önem taşımaktadır.

Kendilik algısı, bireyin kendisinden haberdar olması anlamına gelmektedir ki bu algı, bireyin kendi istek ve hedeflerini yönetebilmesi için en büyük vasıf olarak karşımıza çıkmaktadır. (Yemenici ve Bozkurt, 2020). İçsel bir süreç olmasına karşın dış odaklı etkilerin duygusal ve davranışsal olarak nasıl yönlendirilebildiği kendilik algısının konusunu oluşturmaktadır. Bireyin durum ve olaylardan elde ettiği verileri çıktı olarak nasıl değerlendirdiği kendisinin göstermiş olduğu reaksiyonlarla ölçülmektedir (Kiraz ve Onnar, 2024). İçinde bulunduğu durumlar, şahit olduğu olaylar onun duygularını şekillendirdiği gibi duyguların ışığında da yaşam biçimini, değer yargılarını, bireysel ve toplumsal amaçlarını etkilemektedir.

İçsel motivasyon kavramı, temel anlamda, bireyin kendisini motive edebilmesini ifade etmektedir (Aslan ve Doğan, 2020). Kendi mutluluk, istek ve arzuları tarafından şekillendirilen birey, bunlarla bağlantılı olarak duygularını zaman zaman davranışlarına yansıtmaktadır (Erceylan vd., 2021). Bu durumda içsel motivasyon unsurlarının, insanın eylem ve söylemlerini etkilediği söylenebilir.

Öğretmenlik mesleği, öznesi ve hedef kitlesi insan olması hasebiyle psikoloji biliminin bilgi birikiminden istifadeye mecbur mesleklerden biridir. Kendilik algısı ve içsel motivasyonu yüksek öğretmenlerin yetiştireceği öğrencilerin daha sağlıklı bir öğretim sürecinden geçmesi kuvvetle muhtemeldir. Sosyal Bilgiler öğretmenleri, iyi ve sorumlu vatandaşın yetiştirilmesiyle vazifeli öğretmenler olduklarından, özellikle soyut kavramların öğretilmesi sürecinde, yüksek kendilik algısına ve içsel motivasyona güçlü bir şekilde ihtiyaç duyarlar. Eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının adaylık sürecindeki psikolojik durumları, onların mesleğe başladıklarında sergileyecekleri tutum ve davranışları öngörmeye olanak sağlayan önemli göstergeler olarak değerlendirilebilir.

1.1.Teorik Çerçeve

Çalışmanın bu bölümünde; Kendilik Algısı, Motivasyon, Dışsal Motivasyon ve İçsel Motivasyon, Kendilik Algısı ve Motivasyon Kavramlarının Sosyal Bilgilerle İlişkisi konularına ilişkin kavramsal bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır.

1.2.Kendilik Algısı

Kendilik algısı, genel hatlarıyla psikoloji biliminin konusu olsa da öznesi insan olduğu için hemen hemen bütün sosyal bilim disiplinlerinin ortak konusu olarak değerlendirilmektedir. Doğumundan ölümüne kadar bireyin var olma tanımı olarak ifade edilen “kendilik” Wolman’a göre (1973) bebeklik dönemiyle başlamaktadır. Bebeklerin kendilik algıları, doğumlarından çok kısa süre sonra fiziksel ve davranışsal özellikleriyle oluşmaktadır (Harter, 2003). Buna ilaveten Bodin (1994), kendilik algısının doğumla birlikte başlamadığını, çevrenin etkisiyle şekillendiğini ve fiziksel temellerinin olduğunu iddia etmektedir.

Bireyin kendisini tanımlama şekli olarak da ifade edilen kendilik algısını Shavelson vd. (1976), diğer bireylerden gelen reaksiyonlar ve yüklemelerle birlikte bireysel tecrübe ve çevresini yorumlama şekli olarak değerlendirmektedir. Bunun yanında bireyin kimliği, amacı, değer yargıları, becerileri, kendisi hakkında duygu, görüş ve tutumlarından oluşan bütünlük de kendilik algısını oluşturan unsurlardandır (Rosenberg vd., 1989). Kendilik kavramının bireyi ve bireye ait özellikleri anlamayı içeren düzenli ve istikrarlı bir özelliğe sahip olması gerekmektedir (Wolman, 1973).

Epstein (1973), kendilik algısının içsel bir süreç olduğunu ifade ederek bu süreci; tehlike karşısında kendini savunma gereksinimini anlama, ego süreçlerini anlamlandırma, başka bireyleri kendiliğinden değerlendirme eğilimi, deneyim devamlılığı, diğer bireylerin fark edemediği kendine güvenle var olan duyguları anlayabilme olarak tanımlamıştır. Bu tanım ışığında birey, kendisini kendinden daha kötü durumda olanlarla karşılaştırmakta ve kendisini bu şekilde motive etmektedir (Wills, 1981). Bu durum, bireyin kendisini, kendisinden daha iyi pozisyonda olanlarla mukayese ettiğinde motivasyonunun kırılması riskini de beraberinde getirmektedir.

Sanford vd. (1999), kendilik algısını olumlu kendilik algısı ve olumsuz kendilik algısı olarak iki boyutta değerlendirmektedir. Sezer’in (2010) ifade ettiği olumlu ve olumsuz kendilik algısına ait bireylerin bazı özellikleri Tablo 1’de gösterilmektedir:

Tablo 1. Olumlu ve Olumsuz Kendilik Algısı

Olumlu Kendilik Algısına Sahip Bireyler	Olumsuz Kendilik Algısına Sahip Bireyler
Eğitimde başarılı olmaktadırlar.	Kolayca yönlendirilebilmektedirler.
Sorumluluk sahibidirler.	Asosyal davranışlar sergilemeye meyillidirler.
İlişkilerde saygı sahibidirler.	İlgisiz davranışlar sergilemektedirler.
Çatışma ortamında yapıcı davranmaktadırlar.	Becerilerini kullanamamaktadırlar.
Davranışların sonuçlarını tahmin etmektedirler.	Engellenmiş hissetmektedirler.
Yaptıklarından memnuniyet duymaktadırlar.	Zayıf bireysel uyum içerisindedirler.

Olumlu kendilik algısına sahip bireylerin sadece içinde bulunduğu zaman diliminde değil gelecekte de bilinçli karar vericiler olarak değerlendirilmesi mümkündür.

1.3.Motivasyon Kavramı, İçsel Motivasyon ve Dışsal Motivasyon

Psikolojik bir terim olan ve birey davranışlarını anlamak için büyük önem arz eden (Luthans, 2011) motivasyon kavramı, bir güçtür ve bireyin davranış özelliklerinin belirleyiciliğini ve bunlara nasıl yön verileceğini belirlemektedir (Lundy & Cowling, 1996). Motivasyon, belirli koşullarda insanların fiziksel ve psikolojik eylemlerde bulunmasına neden olan önemli bir faktördür (Robbins & Judge, 2013). Wiener (1992) ise bu faktöre nedenselliği de eklemektedir. Temel anlamda motivasyon, bireyin gerçekleştirmiş olduğu eylemlerin hem nedeni hem de sonucu olarak değerlendirilebilir.

Motivasyon bir süreçtir ve bireyin kendisinin belirlediği amaçlara ulaşmak için yine kendisini yönlendirmesiyle ilgilidir (Palmer, 1993) ve bu amaç doğrultusunda göstermiş olduğu çabaların bütününü temsil etmektedir (Robbins & Judge 2013). Gereksinimlerin güdüleri oluşturduğu ve güdülerin de bireyi harekete geçirmesi ile sonuçlanan motivasyon kavramı insan varlığının sosyal ortamdaki davranışlarının nedenini ve sonuçlarını doğrudan etkilemektedir.

Motivasyonun özellikleri şu şekilde açıklanabilir (Turner & Paris, 1995; Mullins, 2010):

- Motivasyon sürecinde ortaya çıkan davranış, devamlıdır ve kendisini yenileyebilmektedir.
- Birey, bilinçli ya da bilinçsiz olarak motivasyon eylemi gerçekleştirebilmektedir.
- Bireyin içinden gelerek yaptığı eylemler bütünüdür.
- Bilişsel olarak bireyin tercihlerini ifade etmektedir.
- Koşullara göre değişkenlik göstermekte ve iç ve/veya dış faktörlerden etkilenmektedir.

Motivasyon kavramı, içsel motivasyon ve dışsal motivasyon olarak iki kategoride ele alınmaktadır (Cho & Perry, 2012). Vallerand (2004), dışsal motivasyonda bireyin yaptığı eylemi ödül alma güdüsü ile gerçekleştirdiğini savunurken Ryan vd. (2009) de ceza almama güdüsünden kaynaklandığını ifade etmektedir. Ödül alma kavramı; statü elde etme, prim, taltif, itibar sahibi olma gibi kazançları tanımlamaktadır. Cezadan kaçınma ise gerçekleştirilmeyen eylem sonucunda karşılaşılması muhtemel itibar, para ve statü kaybı gibi durumları kapsamaktadır. Bu bağlamda Ryan & Deci (2000), dışsal motivasyonun baskı üzerinde şekillendiği için kontrollü bir çeşit olduğunu ifade etmektedirler. İçsel motivasyon ise bireyin dış faktörlerden bağımsız olarak kendisini tatmin etme ve haz duyma sürecini ifade etmektedir. Bireyin memnuniyet, haz ve mutluluk duyacağı eylemlere yönelmesi ile de açıklanabilir. İçsel motivasyon kaynak olarak her bireyi aynı ölçüde etkilememektedir. Ryan & Deci (2000), içsel motivasyonun birey ve eylem arasında gerçekleştiğini ve bir eylemin veya durumun bir birey için motive edici güce sahipken başka bir birey için motivasyon kaynağı olamayabileceğini ifade etmektedirler. Bireyin yeteneklerinin sergilemesi (Brief & Aldag, 1976) olarak da tanımlanabilen içsel motivasyonda ödüllendirilme kaygısı yoktur. Zira birey davranışı veya eylemi tamamen kendi iradesiyle gerçekleştirmektedir (Deci vd., 1994).

1.4.Kendilik Algısı ve Motivasyon Kavramlarının Sosyal Bilgilerle İlişkisi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda öğrencilere kazandırılması tasarlanan becerilerin, değerlerin ve eğilimlerin içerisinde kendilik algısı ve motivasyon kavramı ile doğrudan ilişkili ögeler bulunmaktadır.

Birlikte Yaşamak öğrenme alanı içerisinde yer alan eğilimlerden kendine inanma, öz-yeterlilik, güven, yaratıcılık ve özgün düşünme gibi eğilimler; Sosyal - Duygusal Öğrenme becerilerinden kendini tanıma, öz farkındalık, kendine uyarlama, iletişim, işbirliği ve sosyal farkındalık gibi beceriler; aynı öğrenme alanında kazandırılması tasarlanan değerler

içerisinden ise çalışkanlık, mütevazılık ve sorumluluk değerleri de hem kendilik algısı hem de motivasyon ile doğrudan ilişkilidir (MEB, 2024).

Evimiz ve Dünya öğrenme alanındaki eğilimlerden merak, sorumluluk ve yaratıcılık eğilimleri ile kendini tanıma, öz-farkındalık ve işbirliği Sosyal-Duygusal Öğrenme becerileri yine hem kendilik algısı hem de motivasyon ile doğrudan ilişkilidir (MEB, 2024).

Ortak Mirasımız öğrenme alanında yer alan öz güven, sorumluluk, girişkenlik ve yaratıcılık eğilimleri ile öz düzenleme ve iletişim Sosyal-Duygusal Öğrenme becerileri de hem kendilik algısı hem de motivasyon ile doğrudan ilişkilidir (MEB, 2024).

Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanındaki eğilimlerden merak, bağımsızlık, yaratıcılık ve analitik düşünme eğilimleri ile işbirliği, sosyal farkındalık ve sorumlu karar verme Sosyal-Duygusal Öğrenme becerileri de yine hem kendilik algısı hem de motivasyon ile doğrudan ilişkilidir (MEB, 2024).

Hayatımızdaki Ekonomi öğrenme alanında yer alan merak, sorumluluk, analitik düşünme ve eleştirel bakma eğilimleri ile öz düzenleme, iş birliği ve sorumlu karar verme Sosyal-Duygusal Öğrenme becerileri de hem kendilik algısı hem de motivasyon ile doğrudan ilişkilidir (MEB, 2024).

Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanındaki eğilimlerden merak, empati, sorumluluk, eleştirel bakma ve özgün düşünme eğilimleri ile kendini tanıma, iletişim, iş birliği ve sosyal farkındalık Sosyal-Duygusal Öğrenme becerileri hem kendilik algısı hem de motivasyon ile doğrudan ilişkilidir. Ayrıca aynı öğrenme alanındaki çalışkanlık, mahremiyet, sabır, saygı ve sorumluluk değerleri de bu kavramlarla ilişkili değerlerdir (MEB, 2024).

Sosyal Bilgiler Öğretim Programı incelendiğinde yukarıdaki ilişkilendirmeler yapılabilmekle birlikte, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin bu kavram ve becerileri kazandırabilmesi için kendilik algılarının ve motivasyon düzeylerinin yüksek olması gerektiği düşünülmektedir.

1.5.Araştırmanın Problem Durumu ve Alt Problemler

Kendilik algısı ve motivasyon kavramları, eğitim penceresinden bakılacak olursa gelecek kuşakların nitelikli yetişmesi bakımından önemlidir. Kendisinin / benliğinin farkında olan, işine ve hayata karşı motivasyonu yüksek bir öğretmenin nitelikli nesiller yetiştirmesi muhakkaktır. Buna dair öngörülerin ve tespitlerin, öğretmen adayı henüz sisteme entegre olmadan yapılması gerekir. Bu çalışmayı önemli kılan faktör de sisteme henüz entegre olmamış aday öğretmenlerin benlik algıları ile mesleğe dair motivasyon durumlarının belirlenmesine yardımcı olmasıdır. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının bu durumlarını tespit etmek amacıyla, literatürden elde edilen veriler ışığında çalışmanın alt problemleri şu şekilde belirlenmiştir;

1. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının kendilik algısı ne düzeydedir?

2. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının içsel motivasyon durumları nasıldır?

3. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının kendilik algısı ile içsel motivasyonları sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?

4. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının kendilik algısı ile içsel motivasyonları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

2. Yöntem

2.1 Araştırmanın Deseni

Araştırmada, nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, genellikle betimsel bir nitelik taşır ve incelenen bir olay, olgu ya da duruma ilişkin mevcut verilerin toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanması süreçlerini kapsar. Bu yöntemin temel amacı, var olan durumu olduğu biçimiyle tanımlamak ve bu durum hakkında genellenebilir sonuçlara ulaşmaktır (Karasar, 2020).

İlişkisel tarama modeli ise, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin yönü ve derecesini ortaya koymayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu modelde, değişkenler arasındaki ilişki nedensellik çerçevesinde değil, eşzamanlı veya paralel değişimler açısından değerlendirilir (Büyüköztürk vd., 2019). Korelasyonel araştırma, sosyal bilimler, eğitim, psikoloji ve sağlık gibi birçok disiplinde sıkça başvurulan temel yöntemlerden biridir.

Bu çalışmada da ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir; çünkü araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin Türk Dünyası'na yönelik tutumları arasındaki olası ilişkileri belirlemektir. Bu tür araştırmalarda, elde edilen veriler aracılığıyla değişkenler arasındaki ilişkinin varlığı, yönü ve gücü istatistiksel olarak test edilir (Yetgin, 2020).

Araştırmanın yürütülmesinde, katılımcıların ankette yer alan ifadelere doğru ve içten yanıt verdikleri varsayılmıştır. Ayrıca, anket formunda kullanılan ölçeklerin ölçülmek istenen değişkenleri yeterli düzeyde temsil ettiği kabul edilmiştir.

2.2. Örneklem

Araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, araştırmacının belirli ölçütler veya amaçlar doğrultusunda bilgi açısından zengin durumları seçtiği bir örnekleme yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu yöntemde temel amaç, araştırmanın konusuna ilişkin en uygun ve bilgi sağlayıcı katılımcılara ulaşmaktır.

Kolay ulaşılabilir durum örneklemesi ise, araştırmacının erişimi kolay, ulaşılabilir ve iş birliğine açık bir grubu çalışmaya dâhil ettiği, uygulama sürecinde zaman ve maliyet açısından avantaj sağlayan bir alt türdür (Büyüköztürk vd., 2019). Bu bağlamda, araştırmanın katılımcı grubunu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği lisans öğrencilerinin oluşturması, bu örnekleme türüyle tutarlıdır.

Bu yöntem, özellikle eğitim fakültelerinde belirli bir bölüm veya sınıf düzeyinde yapılan anket çalışmalarında sıkça tercih edilmektedir; çünkü homojen bir grup üzerinden belirli değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesine olanak tanır (Karasar, 2020). Bu amaç doğrultusunda Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği lisans öğrencilerinden 205 sosyal bilgiler öğretmen adayı katılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri şu şekildedir:

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		N	%			N	%
Cinsiyet	Erkek	42	20,5	**Sınıf**	1.Sınıf	58	28.3
	Kadın	163	79,5		2. Sınıf	46	22,4
					3. Sınıf	48	23,4
					4. Sınıf	53	25,9
		205	100			205	100

Tablo 2'de verilenlere göre katılımcıların %20,5'i erkek; %79,5'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların %28,3'ü 1. sınıf öğrencisi; %22,4'ü 2. sınıf; %23,4'ü 3. sınıf; %25,9'u ise 4. sınıf öğrencisidir.

2.3.Veri Toplama Araçları

Araştırmada, iş görenlerin motivasyonunu değerlendirmek amacıyla Dündar vd. (2007) tarafından, Mottaz (1985) ile Mahaney ve Lederer (2006)'in çalışmalarındaki ölçeklerden esinlenerek geliştirilen Motivasyon Ölçeği kullanılmıştır. Bunun yanı sıra, Judge ve arkadaşları (2003) tarafından geliştirilen Temel Kendilik Değerlendirmeleri Ölçeği de çalışmada yer almıştır. Araştırmaya ilişkin ölçeklerin tanımlayıcı istatistikleri Tablo 3 ve Tablo 4'te, normal dağılım analizleri ise Tablo 5'te sunulmaktadır.

Tablo 3. Temel Kendilik Değerlendirme Ölçeği Madde Dağılımları

Temel Kendilik Değerlendirme Ölçeği Maddeleri			Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Hayatta hak ettiğim başarıyı elde edeceğim konusunda kendimden eminim	N	2	14	65	67	57
		%	1,0	6,8	31,7	32,7	27,8
		Std.hata	0,958				
2	Bazen kendimi üzgün veya kederli hissediyorum	N	3	10	15	98	79
		%	1,5	4,9	7,3	47,8	38,5
		Std.hata	0,871				
3	Bir şeyi denediğimde, çoğunlukla başarırım.	N	0	13	60	90	42
		%	0	6,3	29,3	43,9	20,5
		Std.hata	0,841				
4	Bazen, başarısız olduğumda kendimi değersiz hissediyorum.	N	14	37	44	69	41
		%	6,8	18,0	21,5	33,7	20,0
		Std.hata	1,192				
5	Bana verilen görevleri başarıyla tamamlarım.	N	0	7	29	120	49
		%	0,0	3,4	14,1	58,5	23,9
		Std.hata	0,72				
6	Bazen, işimin benim kontrolümde olmadığını hissediyorum.	N	4	13	41	94	53
		%	2,0	6,3	20,0	45,9	25,9
		Std.hata	0,935				
7	Genel anlamda, kendimden memnunum.	N	5	19	49	110	22
		%	2,4	9,3	23,9	53,7	10,7
		Std.hata	0,887				
8	Yeteneklerim konusunda şüphelerim var.	N	25	72	53	44	11
		%	12,2	35,1	25,9	21,5	5,4
		Std.hata	1,018				
9	Yaşamımda olacaklar konusunda karar verebilirim.	N	4	12	47	99	43
		%	2,0	5,9	22,9	48,3	21,0
		Std.hata	0,902				
10	Kariyerimde başarının kontrolünün bende olmadığını hissediyorum.	N	25	72	53	44	11
		%	12,2	35,1	25,9	21,5	5,4
		Std.hata	1,095				
11	Problemlerimin çoğu ile baş edebilecek kapasiteye sahibim.	N	2	7	61	85	50
		%	1,0	3,4	29,8	41,5	24,4
		Std.hata	0,864076621				
12	Olaylar bazen bana tatsız, kederli ve umutsuz gözüküyor	N	2	16	23	116	48
		%	1,0	7,8	11,2	56,6	23,4
		Std.hata	0,863				

Tablo 3'te Temel Kendilik Değerlendirme ölçeğine ilişkin olarak %, sayı ve standart hatalar verilmektedir.

Tablo 4. İçsel Motivasyon Ölçeği Madde Dağılımları

	İçsel Motivasyon Ölçeği Maddeleri		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Yaptığım işte başarılı olmam beni motive eder.	N	2	5	3	53	142
		%	1,0	2,4	1,5	25,9	69,3
		Std.hata	0,731637969				
2	Yaptığım iş ile ilgili sorumluluk verilmesi beni motive eder	N	6	1	18	78	102
		%	2,9	0,5	8,8	38,0	49,8
		Std.hata	0,88				
3	İş arkadaşlarımın beni onurlandıran tavır ve davranışları beni motive eder.	N	4	4	5	74	118
		%	2,0	2,0	2,4	36,1	57,6
		Std.hata	0,806				
4	Yaptığım işin yapılmaya değer bir iş olduğuna inanıyor olmam beni motive eder.	N	2	3	4	73	123
		%	1,0	1,5	2,0	35,6	60,0
		Std.hata	0,704				
5	İşimi tam anlamıyla yapabilecek yetkiye sahip olmam beni motive eder.	N	2	1	6	78	118
		%	1,0	0,5	2,9	38,0	57,6
		Std.hata	0,676				
6	Yaptığım işin saygın olduğuna inanıyor olmam beni motive eder.	N	2	3	5	80	115
		%	1,0	1,5	2,4	39,0	56,1
		Std.hata	0,711				
7	Kendimi işletmenin önemli bir çalışanı olarak görmem beni motive eder	N	4	2	4	78	117
		%	2,0	1,0	2,0	38,0	57,1
		Std.hata	0,764				
8	Yaptığım işle ilgili bir konuda karar verebilmem beni motive eder.	N	5	2	1	82	115
		%	2,4	1,0	0,5	40,0	56,1
		Std.hata	0,782703991				
9	Yöneticilerin, onurlandıran tavır ve davranışları beni motive eder	N	6	3	7	72	117
		%	2,9	1,5	3,4	35,1	57,1
		Std.hata	0,868				

Tablo 4'te İçsel Motivasyon ölçeğine ilişkin olarak %, sayı ve standart hatalar verilmektedir.

Tablo 5. Normal Dağılım Testi (Çarpıklık ve Basıklık Değerleri)

	TKDO	İMO
N	205	205
	0	0
Skewness	-,266	-1,857
Çarpıklık		
Kurtosis	,168	4,831
Basıklık		

Araştırmada, değişkenlere ilişkin verilerin normal dağılıma uygunluğu çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenerek değerlendirilmiştir. Normallik analizinde, çarpıklık değerinin -2 ile +2, basıklık değerinin ise -2 ile +2 aralığında yer alması verilerin normal dağılıma yakın olduğunu göstermektedir (George & Mallery, 2018; Tabachnick & Fidell, 2007).

Elde edilen değerlere göre, Temel Kendilik Değerlendirme Ölçeği verileri çarpıklık (0,266) ve basıklık (0,168) değerleriyle normal dağılıma oldukça yakındır. Bu durum, verilerin ortalama etrafında simetrik dağıldığını ve uç değer içermediğini göstermektedir. Temel kendilik değerlendirme ölçeği analizlerinde parametrik testler kullanılacaktır.

Buna karşın, İçsel Motivasyon Ölçeği için çarpıklık değeri -1,857 ve basıklık değeri 4,831 olarak bulunmuştur. Çarpıklığın negatif olması, dağılımın sola çarpık olduğunu; yüksek basıklık değeri ise dağılımın sivri bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, verilerin normal dağılım varsayımından belirli ölçüde saptığını ifade etmektedir. İçsel Motivasyon ölçeği analizlerinde parametrik olmayan testler kullanılacaktır.

Merkezi Limit Teoremine göre, ana kütle dağılımı nasıl olursa olsun, örneklem büyüklüğü yeterince büyük olduğunda (n≥30), örneklem ortalamalarının dağılımı normal bir dağılıma yaklaşır (Ak, 2004). Bu açıdan değerlendirildiğinde de verilerin normal dağılım şartına uygun olduğu ve parametrik testlerin yapılabileceği görülmektedir.

2.4.Verilerin Analizi

Motivasyon Ölçeği ile Temel Kendilik Değerlendirmeleri Ölçeğinin kullanıldığı çalışmada, öğretmen adaylarının demografik bilgilerinin ve ölçeklerin tanımlayıcı analizlerine yer verilmiştir. Demografik bilgiler, betimleyici istatistiklerle ölçeklerin geçerliliklerini belirlemek amacıyla KMO and Bartlett's Testi, Kendilik Algısı ve İçsel Motivasyon değişkenleri arasındaki ilişkininin yönünü ve düzeyini belirlemek amacıyla Korelasyon Analizi yapılmıştır. Bağımsız değişken olarak kabul edilen Temel Kendilik Algısı ile bağımlı değişken olan İçsel Motivasyon arasındaki bağı ve etkilenme derecesini ölçmek için ise Regresyon Analizi'ne başvurulmuştur. Elde edilen bulgular ışığında Temel Kendilik Algısı ile İçsel Motivasyon arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

2.5.Geçerlik ve Güvenilirlik

Orijinali tek boyut olan Motivasyon Ölçeğinin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .80'in üzerinde olup, ölçeğin Türkçe uyarlaması Kisbu (2006) tarafından yapılmıştır. Ölçekte "olumlu kendilik algısı" ve "olumsuz kendilik algısı" olarak adlandırılan iki alt boyut bulunmaktadır ve bu boyutlar için Cronbach Alfa güvenirlik katsayıları sırasıyla .76 ve .81 olarak belirlenmiştir. Aşağıdaki tablolarda yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri gösterilmektedir:

Tablo 6. Ölçeklerin Geçerlilik Analizi

KMO and Bartlett's Test	TKD	İM
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	,720	,886
Bartlett's Test of Sphericity	514,212	1816,469
	55	36
Sig.	,000	,000

Tablo 6'ya göre araştırmada kullanılan ölçeklerin örneklem büyüklüğü yeterli seviyededir. İçsel Motivasyon ölçeği için KMO değeri 0,886 (p<,05); Temel Kendilik Değerlendirme Ölçeği KMO değeri 0,720 (p<,05) olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlara istinaden her iki ölçeğin de örneklem büyüklüğü istatistiki analizlerin yapılabilmesi için yeterlidir.

Tablo 7. Temel Kendilik Değerlendirmesi Faktör Analizi

A	İfadeler	Faktör yükleri	Açıklanan % Varyans
1.Faktör	TKD1	,776	29,083
	TKD11	,708	
	TKD3	,675	
	TKD5	,673	
	TKD7	,629	
2.Faktör	TKD2	,847	16,609
	TKD12	,733	
	TKD4	,660	
3.Faktör	TKD10	,755	10,387
	TKD6	,705	
	TKD8	,573	
Toplam açıklanan % Varyans			56,078
Varimax rotasyonu ile 4 döndürme sonrası elde edilmiştir.			

Tablo 7'ye göre 1-11-3-5 ve 7 nolu ifadeler birinci faktörü oluşturmakta olup toplam varyansın %29,083 ünü açıklamaktadır. 2-12 ve 4 nolu ifadeler ikinci faktörü oluşturmakta olup toplam varyansın %16,609'unu açıklamaktadır. 10-6 ve 8 nolu ifadeler ise üçüncü faktörü oluşturmakta olup toplam varyansın %10,383'ünü açıklamaktadır. Ölçekte yer alan 9 nolu ifade "Yaşamımda olacaklar konusunda karar verebilirim" birden fazla faktörle ilişkili olması nedeniyle, bu çalışma özelinde, analizden çıkarılmıştır.

Tablo 8. İçsel Motivasyon Faktör Analizi

Faktörler	İfadeler	Faktör yükü	Açıklanan % Varyans
1.Faktör	İM8	,930	71,110
	İM4	0,893	
	İM5	0,872	
	İM7	0,843	
	İM3	0,830	
	İM2	0,829	
	İM1	0,821	
	İM9	0,791	

İçsel motivasyon ölçeği 9 ifadeden oluşmakta ve tüm ifadeler tek faktör altında toplanmaktadır. Açıklanan toplam % varyans 71,110 olarak tespit edilmiştir. Araştırmaya ait güvenilirlik analizi Tablo 9'da gösterilmektedir.

Tablo 9. Güvenilirlik Analizi

Ölçekler	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha Katsayısı
Temel Kendilik Değerlendirme Ölçeği	11	,704
İçsel Motivasyon Ölçeği	9	,947

Yapılan güvenilirlik analizi sonuçlarına göre araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Temel Kendilik Değerlendirme Ölçeği Alpha Katsayısı 0,704; İçsel Motivasyon Ölçeği için ise Alpha Katsayısı 0,947 olarak tespit edilmiştir.

2.6. Yayın Etiği Beyanı

Bu araştırmanın, ÇOMÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu tarafından 21.03.2024 tarihinde 04/24 sayılı kararıyla verilen etik kurul izni bulunmaktadır. Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

3.Bulgular

Bu bölümde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kendilik algıları ile motivasyonları arasında bir ilişkinin bulunup bulunmadığını tespit eden analizlere yer verilmiştir.

Tablo 10. Korelasyon Analizi

		TKDO	İMO
TKDO	Pearson Correlation	1	,396**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	205	205
İMO	Pearson Correlation	,396**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	205	205

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 10'a göre Temel Kendilik Değerlendirme ile İçsel Motivasyon arasında 0,396 oranında ($p<0,05$) istatistiki olarak anlamlı ve aynı yönlü bir ilişki mevcuttur.

Araştırmada, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının temel kendilik değerlendirme düzeyleri (TKDO) ile içsel motivasyon düzeyleri (İMO) arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre iki değişken arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r = .396$, $p < .01$).

Bu bulgu, bireylerin temel kendilik değerlendirme düzeyleri arttıkça içsel motivasyon düzeylerinin de yükseldiğini göstermektedir. Başka bir ifadeyle, kendine güvenen, yeterliliğine inanan ve olumlu benlik algısına sahip öğretmen adaylarının öğrenmeye yönelik içsel motivasyonları da daha yüksek olmaktadır.

Cohen'in (1988) ve Dancey & Reidy'nin (2007) sınıflandırmalarına göre korelasyon katsayısının .30–.49 aralığında olması, ilişkinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, bu sonuç iki değişken arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, öğretmen adaylarının kendilik algılarının, onların öğrenme süreçlerine yönelik içsel motivasyonları üzerinde belirli bir etkisi olabileceğini düşündürmektedir.

Değişkenin durumunu değerlendirmek amacıyla regresyon analizi uygulanmıştır. Regresyon analizi, aralarında ilişki bulunan iki veya daha fazla değişkenden birinin bağımlı değişken, diğerlerinin ise bağımsız değişkenler olarak tanımlanmasının ardından, bu değişkenler arasındaki ilişkinin matematiksel bir modelle ifade edilmesi sürecidir (Büyüköztürk, 2012).

Tablo 11. Regresyon Analizi

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	Adj.R^2	B	Std.Hata	t	P	β	F
TKD	İM	,152	,738	,120	6,138	,0001	,396	37,678

Tablo 11'e göre, yapılan basit doğrusal regresyon analizleri sonucunda, Temel Kendilik Değerlendirme ile İçsel Motivasyon arasında anlamlı bir ilişki gözlenmiş ($R=\sqrt{0,152} \approx 0,39$ ve $R^2=0,152$), Temel Kendilik Değerlendirmenin ile İçsel Motivasyonun anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmüştür ($F(1\text{-}203)=37,678$, $p<0,05$). Temel Kendilik

Değerlendirme, İçsel Motivasyondaki değişimin %15,2'sini açıklamaktadır. Regresyon analizi sonuçlarına göre, temel yordayıcı değişkenin katsayısı (B=0,738) ve anlamlılık testi, Temel Kendilik Değerlendirmenin (TKD) içsel motivasyon (İM) için anlamlı bir yordayıcı olduğunu göstermektedir (p<0,05). Bu bulguya dayanarak, İçsel Motivasyonu yordayan regresyon denklemi şu şekilde ifade edilebilir: İM = 0,738 x TKD + 1,772.

Tablo 11 incelendiğinde, modelin anlamlı olduğu görülmektedir ($F(1,203) = 37,678$, $p < .001$). Düzeltilmiş R^2 (Adj. R^2) = .152, bu da Temel Kendilik Değerlendirme değişkeninin İçsel Motivasyon'daki varyansın yaklaşık %15'ini açıkladığını göstermektedir.

Regresyon katsayısı B = .738 ve β = .396 olarak bulunmuştur. Bu bulgular, Temel Kendilik Değerlendirme düzeyindeki her bir birim artışın, İçsel Motivasyon puanında yaklaşık 0.74 birimlik bir artışa karşılık geldiğini göstermektedir. Diğer bir ifadeyle, öğretmen adaylarının kendilerini yeterli, değerli ve başarılı görmeleri, onların öğrenmeye yönelik içsel motivasyonlarını anlamlı biçimde artırmaktadır.

Elde edilen sonuç, önceki korelasyon bulgularıyla paralellik göstermekte ve Temel Kendilik Değerlendirmenin içsel motivasyonun anlamlı bir yordayıcısı olduğunu ortaya koymaktadır. Cohen'in (1988) belirttiği etki büyüklüğü ölçütleri dikkate alındığında β = .396 değeri orta düzeyde bir yordama gücü olarak değerlendirilebilir.

Araştırmaya ait Mann-Whitney U Testi sonucu Tablo 12'de, ANOVA testleri sonucu ise Tablo 13'te gösterilmektedir.

Tablo 12. Cinsiyete Göre İçsel Motivasyon Düzeylerine İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Erkek	42	77,57	3258,00	2355,000	-3,139	,002
Kadın	163	109,55	17857,00			

İçsel motivasyon puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, kız öğrencilerin (n=163) ve erkek öğrencilerin (n=42) içsel motivasyon puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (U=2355.000, Z=-3.139, p=0.002 < .05). Sıra ortalamaları incelendiğinde, kız öğrencilerin (109.55) erkek öğrencilere (77.57) göre daha yüksek içsel motivasyon puanına sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgu, kız öğrencilerin içsel motivasyon düzeylerinin erkek öğrencilere kıyasla anlamlı derecede daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 13. ANOVA Analizi

ANOVA

İçsel Motivasyon

	Kareler Toplamı	df	Ort Karesi	F	Sig.
Gruplar arası	3,831	3	1,277	3,144	,026
Gruplar içi	81,653	201	,406		
Toplam	85,484	204			

Çoklu Karşılaştırma

Bağımlı Değişken: İçsel Motivasyon

						95% Güven aralığı	
	(I) Sınıf	(J) Sınıf	Ort Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.	Alt sınır	Üst sınır
Tukey HSD	1	2	-,37340*	,12584	**,018**	-,6994	-,0474
		3	-,15198	,12437	,614	-,4742	,1702
		4	-,08140	,12111	,908	-,3952	,2324
	2	1	,37340*	,12584	**,018**	,0474	,6994
		3	,22142	,13151	,335	-,1193	,5621
		4	,29200	,12844	,108	-,0407	,6247
	3	1	,15198	,12437	,614	-,1702	,4742
		2	-,22142	,13151	,335	-,5621	,1193
		4	,07058	,12700	,945	-,2584	,3996
	4	1	,08140	,12111	,908	-,2324	,3952
		2	-,29200	,12844	,108	-,6247	,0407
		3	-,07058	,12700	,945	-,3996	,2584

*. P< 0.05

Dört sınıftan anket yoluyla veri toplanan 205 öğretmen adayı grubunun sınıflarına göre içsel motivasyon düzeyleri arasındaki farkı belirlemek amacıyla yapılan ANOVA analizi, 2. sınıf öğrencilerinin ortalaması ($\bar{x}_2$.sınıf=4,70) ile 1. sınıf öğrencilerinin ortalaması ($\bar{x}_1$.sınıf=4,32) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymuştur ($F(3,163)=3,144$, $p<0,05$). Hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = 3,831/85,484 = 0,044$), bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Tukey çoklu karşılaştırma testi sonuçları, anlamlı farkın 1. ve 2. sınıf öğrencileri arasında olduğunu doğrulamıştır.

Tablo 14. Sınıf Düzeyine Göre İçsel Motivasyon Puanlarına İlişkin Kruskal–Wallis ve Mann–Whitney U Testi Sonuçları

Test	χ^2 / U	sd / Z	p	Anlamlılık	Farkın Yönü
Kruskal–Wallis	9,963	3	0,019	Anlamlı	Genel fark var
1–2	897,000	–2,887	0,004	Anlamlı	2. sınıf lehine
1–3	1230,500	–1,035	0,301	Anlamsız	–
1–4	1436,000	–0,600	0,549	Anlamsız	–
2–3	893,000	–1,622	0,105	Anlamsız	–
2–4	833,500	–2,725	0,006	Anlamlı	2. sınıf lehine
3–4	1169,500	–0,701	0,483	Anlamsız	–

Kruskal-Wallis testi sonucuna göre, sınıf düzeyleri arasında içsel motivasyon (imtoplam) puanları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır (χ^2 = 9.963, sd = 3, p = 0.019 < .05). İkili karşılaştırmalara ilişkin Mann-Whitney U testleri incelendiğinde, anlamlı farkın 1. ve 2. sınıf ile 2. ve 4. sınıf arasında ortaya çıktığı görülmüştür. Her iki durumda da fark 2. sınıf lehinedir.

Sıra ortalamaları dikkate alındığında, 2. sınıf öğrencilerinin (Ort.=125.47) diğer sınıf düzeylerine göre daha yüksek içsel motivasyona sahip oldukları söylenebilir. Bu bulgu, öğretim sürecinin ikinci yılında öğrencilerin mesleki ve akademik hedeflerini daha netleştirmeleriyle açıklanabilir. Öğrenciler bu dönemde hem üniversite ortamına uyum sağlamış hem de öğrenimlerine yönelik ilgi ve motivasyonlarını güçlendirmiş olabilirler.

4.Tartışma, Sonuç ve Öneriler

İnsanın var olduğu her yer ve zamanda bireye dair eylemler ve durumlar diğer bireyleri doğrudan ya da dolaylı şekilde etkilemektedir. Bir şeyleri yapmak için harekete geçirici bir faktör olarak değerlendirilen motivasyon konusu uzun yıllardır araştırma konusu olmakla birlikte temel kendilik değerlendirme konusu ülkemizde henüz yeni çalışma alanı bulmuş, literatürde kendisine genel itibariyle psikoloji alanında yer edinmiştir.

Marchant (1991) siyahi öğrencilerin temel kendilik değerlendirme ve içsel motivasyonları ile ilgili yaptığı çalışmada temel kendilik değerlendirme ile içsel motivasyonlarının pozitif yönlü ve anlamlı sonuç elde etmiştir. Calder & Staw (1975), yaptıkları çalışmada temel kendilik değerlendirmesi yüksek olan deneklerin içsel ve dışsal motivasyonlarının da yüksek olduğu sonuçlarını bulmuşlardır. Salancik (1975) ise yapmış olduğu çalışmada para kazanmanın temel kendilik değerlendirme ve içsel motivasyonu olumlu yönde etkilediği sonucunu elde etmiştir. Coster & Jeffie (1990), Paris & Byrnes (1989), Harter (1992) araştırmalarında ilkokul öğrencilerinin kendilik algılarının motivasyonları ile pozitif yönlü ilişkiler tespit etseler de Marsh (1989), Licht (1992), Eccles vd. (1993) ve Bouffard vd. (2003), ilkokul çağındaki öğrencilerin ikinci yıldan sonra temel kendilik algıları ile içsel motivasyon arasındaki bağın zayıfladığı sonucuna ulaşmaktadırlar. Motivasyon, Kendilik Algısı ve Üstün Yetenekli Öğrenciler başlıklı makalesinde Hay (1993), öğrencilerin üst düzey düşünme, problem çözme ve karar almaya dönük bir ortamda kendilik algıları ve motivasyonlarında iyileşme olduğunu tespit etmiştir.

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kendilik algıları ile içsel motivasyonları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olup Marchant (1991) ve Calder & Staw (1975)'ın yaptıkları araştırmalar sonucunda elde ettikleri sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Her ne kadar çalışma farklı koşullar ve farklı katılımcılar ile gerçekleştirilmiş olsa da aday öğretmenler üzerinde gerçekleştirilen bu araştırma sonucunda katılımcıların yüksek olan kendilik algıları ile içsel motivasyonları, gelecekte öğretmen oldukları senaryo için umut vericidir. Gelecek kuşakların yetiştirilmesi sürecinde öğrencilerle ilişki ve iletişim halindeki öğretmenlerin psikolojik olarak güçlü olmalarının öğrencilere de olumlu şekilde yansıması beklenmektedir (Aydoğan, 2019; İhtiyaroğlu, 2017; Hoşoğlu vd., 2018).

Her bireyin kendilik algısındaki keşif, sadece bireyin çabasıyla mümkün olmayabilir. Kendilik algısındaki keşif, profesyonel destekle sağlanabileceği gibi bireysel ve sosyal ilişkilerle de ortaya çıkabilir (Er, 2024). Bu bağlamda gerçekleştirilecek eğitimler hem bireyin kendilik hissini keşfedebilmesine hem de bunun doğru yönetilebilmesine ortam hazırlayabilir (Atıcı, 2023). Bu durumda kendini tanıyan, işletebilen ve yönlendirebilen bireylerin içsel motivasyon sağlamalarının da zor olması beklenmez. Bireyin içsel motivasyonunu nasıl sağlayacağı en iyi kendisi tarafından bilinebilir (Yıldız ve Kardaş, 2021; Taş ve Tortumlu, 2021). Bu da ancak bireyin kendilik algısındaki sağlamlığı ile olanaklı olabilmektedir. Dışsal motivasyon kaynaklarının içsel motivasyon kaynaklarına göre bireylerarasında çok daha fazla ortak özellikler barındırması beklenirken, kendilik algısının içsel motivasyon ile paralellik göstermesi konusundaki çeşitliliği daha fazla olabilir.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören öğretmen adayları ile yürütülen bu araştırma, farklı lokasyonlarda, farklı zamanlarda ve farklı katılımcılar ile yürütüldüğü takdirde değişik sonuçlar elde edilebilir. Bununla birlikte ulusal literatürde kendine yer bulamamış kendilik algısı ve içsel

motivasyon konularının birlikte bu araştırma vasıtasıyla ilk kez ele alınmış olması, araştırılan değişkenlerle ilgili bundan sonraki araştırmalara ışık tutabilir. Kendilik algısı ve içsel motivasyon konuları, sosyal bilim disiplinlerinde birçok konuyla çalışılabilecek genişliğe sahiptir. Duygular ile tutum ve davranışlara odaklanan zekâ türleri, ruhsal ve zihinsel eylemlere etki eden kendilik ve motivasyon değişkenleri önemli çalışmalara kaynaklık edebilir. Ayrıca öğretmen adaylarının, motivasyonun diğer boyutu olan dışsal motivasyonları ile ilgili de çalışmalar yürütülüp literatüre değerli katkılar sunulabilir.

Kaynakça

Ak, B. (2004). Parametrik hipotez testleri. Ş. Kalaycı (Dü.) içinde, *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri* (6 Baskı). Öz Baran Ofset, Ankara.

Aslan, M., ve Doğan, S. (2020). Dışsal motivasyon, içsel motivasyon ve performans etkileşimine kuramsal bir bakış. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, *11*(26), 291-301.

Atıcı, İ. (2023). *Bağlanma stillerinin yetişkin dönem kendilik algısı ve öz şefkat düzeyleri açısından incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Aydoğan, İ. (2019). *Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yordayıcısı olarak okul iklimi algıları*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.

Bodin, G. (1994). A comparison of concepts in self-psychology and Winnicott's theory of the development of the self. *The Scandinavian Psychoanalytic Review*, *17*(1), 40-58.

Bouffard, T., Marcoux, M. F., Vezeau, C. & Bordeleau, L. (2003). Changes in self-perceptions of competence and intrinsic motivation among elementary schoolchildren. *British Journal of Educational Psychology*, *73*(2), 171-186.

Brief, A. P., & Aldag, R. J. (1976). The intrinsic-extrinsic dichotomy: Toward concepted clarity. University of Lowa. *Academy of Management Review*, *2*(3), 496-500.

Büyüköztürk, Ş. (2012). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (17. Baskı). Pegem Akademi.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (27. baskı). Pegem Akademi.

Calder, B. J., & Staw, B. M. (1975). Self-perception of intrinsic and extrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, *31*(4), 599.

Cho, Y. J., & Perry, J. L. (2012). Intrinsic motivation and employee attitudes: Role of managerial trustworthiness, goal directedness and extrinsic reward expectancy. *Review of Public Personnel Administration*, *32*(4), 382- 406.

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

Coster, W. J., & Jaffe, L. E. (1990). Current concepts of children's perceptions of control. *American Journal of Occupational Therapy*, 45, 19–25.

Dancey, C. P., & Reidy, J. (2007). *Statistics without maths for psychology* (4th ed.). Prentice Hall.

Deci, E. L., Eghrari, H., Patrick, B. C., & Leone, D. R. (1994). Facilitating internalization: The self-determination theory perspective. *Journal of Personality*, *62*(1), 119–142.

Deci, E., & Ryan, R. M. (2000). The" what" and" why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, *11*(4), 227-268.

Dündar, S., Özutku, H., ve Taşpınar, F. (2007). İçsel ve dışsal motivasyon araçlarının işgörenlerin motivasyonu üzerindeki etkisi: Ampirik bir inceleme. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 105-119.

Eccles, J., Wigfield, A., Harold, R. D., & Blumenfield, P. (1993). Age and gender differences inchildren's self and task perceptions during elementary school. *Child Development*, 64, 830–847.

Elizabeth, C. L., May, C. M., & Chee, P.K. (2008). Building a model to define the concept of teacher success in Hong Kong. *Teacher and Teacher Education*, *24*, 623-634. http://dx.doi.org/10.1016/j.tate.2007.09.007

Epstein, S. (1973). The self-concept revisited or a theory of a theory. *American Psychologist*, 28, 404-414.

Er, M. (2024). Bilinçli farkındalık ve sosyal kaygı arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve kendilik algısının aracı rolü. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, *7*(14), 7-18.

Erceylan, N., Öztürk, M., Uludağ, K., Uzunbacak, H. H., ve Akçakanat, T. (2021). İçsel motivasyon ve öznel iyi oluş arasındaki ilişki: İş becerikliliği ve akış deneyiminin seri aracılık rolü. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, *19*(40), 413-436.

George, D., & Mallery, P. (2018). Reliability analysis. In *IBM SPSS Statistics 25 step by step* (249-260). Routledge. Oxfordshire.

Harter, S. (1992). The relationship between perceived competence, affect, and motivational orientation within the classroom: Processes and patterns of change. In A. K. Boggiano ve T. S.Pittman (Eds.), *Achievement and motivation: A social developmental perspective* (77–114). Cambridge University Press.

Harter, S. (2003). The development of self-representations during childhood and adolescence. In M. R. Leary & J. P. Tangney (Eds.), *Handbook of self and identity* (pp. 610–642). The Guilford Press.

Hay, I. (1993). Motivation, self-perception and gifted students. *Gifted Education International*, *9*(1), 16-21.

Hoşoğlu, R., Kodaz, A. F., Bingöl, T. Y., ve Batık, M. V. (2018). Öğretmen adaylarında psikolojik sağlamlık. *OPUS International Journal of Society Research*, *8*(14), 217-239.

İhtiyaroğlu, N. (2017). Yapısal ve psikolojik güçlendirmenin öğretmen motivasyonu üzerindeki etkisi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *7*(2), 361-378.

Judge, T. A., Erez, A., Bono, J. E., & Thoresen, C. J. (2003). The core self-evaluations scale: Development of a measure. *Personnel Psychology*, 56, 303– 331.

Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler* (36. baskı). Nobel Yayıncılık.

Kiraz, M. B., ve Onnar, N. (2024). İlişki doyumunda kendilik algısı ve kendini susturma üzerine bir derleme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, *11*(2), 108-117.

Kisbu, Y. (2006) *Influences of regulatory focus, core self-evaluations and age on biases in perception and choice*. [Yüksek Lisans Tezi]. Koç Üniversitesi.

Licht, B. G. (1992). The achievement-related perceptions of children with learning problems: A developmental analysis. In D. H. Schunk ve J. L. Meece (Eds.), *Student perceptions in the classroom* (247–264), Erlbaum.

Lundy, O., & Cowling, A. (1996). *Strategic human resource management*. Thompson Learning.

Luthans, F. (2011). *Organizational behavior an evidence-based approach* (12th Edition). McGraw-Hill Irwin.

Mahaney, R. C., & Lederer, A. L. (2006). The effect of intrinsic and extrinsic rewards for developers on information systems project success. *Project Management Journal*, *37*(4), 42-54.

Marchant, G. J. (1991). A profile of motivation, self-perception, and achievement in Black urban elementary students. *Urban Review*, 23(2), 83-99. https://doi.org/10.1007/BF01108039

Marsh, H. W. (1989). Age and sex effects in multiple dimensions of self-concept: Preadolescence to early adulthood. *Journal of Educational Psychology*, 81, 417–430.

MEB (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı. https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/sosyal-bilgiler-dersi

Mottaz, J. C. (1985). The relative importance of intrinsic and extrinsic rewards as determinants of work satisfaction. *The Sociological Quarterly*, *26*(3), 365-385.

Mullins, L. J. (2010*). Management and organizational behaviour* (9th Edition). Harlow, Financial Times Prentice Hall.

Palmer, J. M. (1993). *Performans değerlendirmeleri, kişisel gelişim ve yönetim dizisi.* Rota.

Paris, S. G., & Byrnes, J. P. (1989). The constructivist approach to self-regulation and learning in the classroom. In B. J. Zimmerman, & D. H. Schunk (Eds.), *Self-regulated learning and academic achievement* (169–200). Springer-Verlag.

Robbins S., & Judge T. (2013). *Organizational behavior* (15th ed.). Prentice Hall.

Rosenberg, M., Schooler, C., & Schoenbach, C. (1989). Self-esteem and adolescent problems: modeling reciprocal effects. *American Sociological Review*, 1004-1018.

Ryan, R. M., Williams, G. C., Patrick, H., & Deci, E. L. (2009). Self-determination theory and physical. *Hellenic Journal of Psychology*, 6, 107-124.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, *25*(1), 54-67.

Salancik, G. R. (1975). Interaction effects of performance and money on self-perception of intrinsic motivation. *Organizational Behavior and Human Performance*, *13*(3), 339-351.

Sanford, L. T., Donovan, M. E., & Kunt, S. (1999). *Kadınlar ve benlik saygısı: Kendimiz hakkındaki duygu ve düşüncelerimizi anlama ve geliştirmek*. HYB Yayıncılık.

Sezer, Ö. (2010). Ergenlerin kendilik algılarının anne baba tutumları ve bazı faktörlerle ilişkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *7*(1), 1-19.

Shavelson, R. J., Hubner, J. J., & Stanton, G. C. (1976). Self-Concept: Validation of construct interpretations. *Review Educational Research*, *46*(3), 407- 441.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Experimental designs using ANOVA* (Vol. 724). Thomson/Brooks/Cole.

Taş, M. A., ve Tortumlu, M. (2021). Esnek çalışma ortamındaki çalışanlarda öz kontrol ve öz yönetim, içsel motivasyon ve mutluluk ilişkisine dair bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, *12*(31), 940-954.

Turner, J., & Paris, S. G. (1995). How literacy tasks influence children's motivation for literacy. *The Reading Teacher*, *48*(8), 662-673.

Vallerand, R. J. (2004). Intrinsic and extrinsic motivation in sport. *Encyclopedia of Applied Psychology*, 2, 427-435.

Yemenici, A., ve Bozkurt, Ö. (2020). Çalışanların işe tutkunluğu ile kendilik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi: Düzce ili imalat sanayi örneği. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, *11*(1), 18-33.

Yetgin, A. (2020). *İlkokulda okuduğunu anlama, yaratıcı okuma, eleştirel düşünme ve üst bilişsel farkındalık: İlişkisel tarama modelinde bir araştırma*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Seçkin Yayınları.

Yıldız, F. N. Y. ve Kardaş, F. (2021). Ergenlerde akademik öz-yeterlik, içsel motivasyon, azim ve psikolojik dayanıklılığın iyi oluş ile ilişkisinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *18*(1), 1073-1099.

Wiener, B. (1992). *Human motivation metaphors, Theories, and research*, CA.

Wills, T. A. (1981). Downward comparison principles in social comparison. *Psychological Bulletin*, *90*(2), 245-271.

Wolman, B. B. (1973). *Dictionary of Behavioral Sciences*. Van Nostrand Reinhold.

Extended Abstract

Introduction

As of the 19th century, with the division of sciences into disciplines and the formation of social science disciplines as separate fields of specialization, academic studies on human beings have increased. This situation has necessitated the use of human beings themselves as a source of data in scientific studies. In studies where human beings are the subjects, the primary goal has been to enhance social welfare by identifying and addressing the deficiencies or flaws in social life, business, bilateral relations, and social order. As part of this goal, various methods have been developed to ensure that people employed in the public and private sectors work efficiently. As a psychological being, human emotions and behaviors are of great importance in ensuring productivity.

Self-perception refers to an individual's awareness of themselves, and this perception is considered the greatest qualification for an individual to manage their own wishes and goals. Although it is an internal process, how externally focused influences can be directed emotionally and behaviorally constitutes the subject of self-perception. The individual's evaluation of the data obtained from situations and events is measured by their reactions. The situations he/she is in, the events he/she witnesses shape his/her emotions and affect his/her lifestyle, value judgments, individual and social goals in the light of emotions.

The concept of intrinsic motivation basically refers to an individual's ability to motivate himself/herself. The individual, who is shaped by his/her own happiness, wishes and desires, reflects his/her emotions in his/her behavior from time to time (Erceylan et al., 2021). In this case, intrinsic motivation factors affect people's actions and discourses.

The teaching profession is one of the fields that is obliged to benefit from the knowledge of psychology, as its subject and target audience are human. Students who will be raised by teachers with high self-perception and intrinsic motivation will likely go through a healthier teaching process. Since Social Studies teachers are tasked with raising good and responsible citizens, they have a strong need for high self-perception and intrinsic motivation, especially when teaching abstract concepts. The psychological state of pre-service social studies teachers during the student teaching process, in other words, during their education in the faculty of education, will provide information about their attitudes towards these issues in the future while practicing the profession.

Method

The study employed the relational survey model, a quantitative research design commonly used for descriptive purposes. This model involves collecting, analyzing, and interpreting data related to a specific event, phenomenon, or situation. Its primary goal is to describe the current state and derive generally applicable information about it. Correlational research, a key aspect of this model, examines the direction and strength of relationships between two or more variables. It focuses on identifying associations and patterns of simultaneous or parallel changes rather than establishing causality. This approach is frequently employed in disciplines such as the social sciences, psychology, education, and the health sciences. In correlational survey studies, the primary aim is to determine the nature of relationships between variables (Yetgin, 2020). In this study, it was assumed that participants answered the questionnaire items honestly and that the scales used were sufficiently accurate to measure the intended variables.

The research aimed to explore the relationship between social studies teacher candidates' basic self-concept and intrinsic motivation. To achieve this, data were gathered from undergraduate students in the Social Studies Teacher Education program at Çanakkale Onsekiz Mart University's Faculty of Education.

The study utilized the Motivation Scale developed by Dündar et al. (2007), which was based on earlier scales used by Mottaz (1985) and Mahaney and Lederer (2006) to assess the impact of motivational factors on employee motivation. Additionally, the Basic Self-Assessments Scale developed by Judge et al. (2003) was employed in the research.

Descriptive analyses were conducted on the demographic data of the pre-service teachers and the scales used. Demographic information, descriptive statistics, KMO, and Bartlett’s Test were applied to assess the validity of the scales. Correlation Analysis was performed to determine the direction and strength of the relationship between self-concept and intrinsic motivation. At the same time, Regression Analysis was employed to assess the relationship between Basic Self-Perception (the independent variable) and Intrinsic Motivation (the dependent variable), as well as the degree of influence.

Results

There is a statistically significant and same-directional relationship of 0.396 ($p<0.05$) between Basic Self-Evaluation and Intrinsic Motivation.

As a result of simple linear regression analyses, a significant relationship was observed between Basic Self-Assessment and Intrinsic Motivation (R=.160 and R^2=0.152), and Basic Self-Assessment was found to be a significant predictor of Intrinsic Motivation (F(1-203)=37.678, p<0.05). Core Self-Evaluation explained 15.2% of the change in Intrinsic Motivation. The coefficient of the primary predictor variable in the regression equation (B = 0.738) and the significance test indicate that Basic Self-Assessment is a significant predictor (p < 0.05). According to the results of the regression analysis, the regression equation predicting Intrinsic Motivation is as follows: IM = 0.738 x TKD + 1.772.

There is a statistically significant difference between students' intrinsic motivation according to their gender. It was found that female students ($\bar{x}$ = 4.57) had higher intrinsic motivation than male students ($\bar{x}$ = 4.05) (p < 0.05).

As a result of the ANOVA analysis conducted to determine whether there was a difference between the Intrinsic Motivations of the group of 205 pre-service teachers who participated in the questionnaire and collected data from 4 classes according to their classes, it was determined that there was a statistically significant difference between the mean of 2nd grade students ($\bar{x}$ 2nd grade=4,70) and the mean of 1st grade students ($\bar{x}$ 3rd grade=4,32) (F(3-163)=3,144, p<0,05). The effect size calculated as a result of the test (η^2 = (3,831/85,484) = 0.044) shows that this difference is at a moderate level. According to the Tukey multiple comparison test, a significant difference was observed between the 1st and 2nd grade students.

Conclusion, Suggestion and Recommendations

In every place and time where human beings exist, actions and situations related to the individual directly or indirectly affect other individuals. Although the subject of motivation, which is considered a key factor in driving action, has been the subject of research for many years, the concept of basic self-evaluation has only recently emerged as a field of study in our country and has gained a place in the literature within the broader field of psychology.

Marchant (1991), in his study on the basic self-evaluation and intrinsic motivation of Black students, found that both were positive and significant. Calder and Staw (1975) found that subjects with high basic self-evaluation also had high intrinsic and extrinsic motivation. Salancik (1975) found that earning money has a positive effect on basic self-evaluation and intrinsic motivation. Although Coster and Jeffie (1990), Paris and Byrnes (1989), and Harter (1992) found positive relationships between primary school students' self-perceptions and motivation, Marsh (1989), Licht (1992), Eccles et al. (1993), and Bouffard et al. (2003) concluded that the link between primary school students' basic self-perceptions and intrinsic motivation weakens after the second year. In his article titled "Motivation, Self-Perception, and Gifted Students," Hay (1993) found that students' self-perception and motivation improved in an environment that encouraged higher-order thinking, problem-solving, and decision-making.

In this study, a significant positive relationship was found between pre-service social studies teachers' self-perceptions and their intrinsic motivation, which is consistent with the results of Marchant (1991) and Calder and Staw (1975). Although the study was conducted under different conditions and with different participants, the high self-perceptions and intrinsic motivation of the participants as a result of this study conducted on prospective teachers are promising for the scenario in which they become teachers in the future. In the process of raising future generations, it is expected that the psychological strength of teachers in relationships and communication with students will positively reflect on them (Aydoğan, 2019; İhtiyaroğlu, 2017; Hoşoğlu et al., 2018).

The discovery in each individual's self-perception may not be possible only through the individual's efforts. The discovery in self-perception can be achieved through professional support as well as individual and social relationships (Er, 2024). In this context, the training can prepare the environment for both the individual to discover his/her sense of self and to manage it correctly (Atıcı, 2023). In this case, it is not expected to be difficult for individuals who can recognize, operate and direct themselves to provide intrinsic motivation. The individual's ability to provide intrinsic motivation can best be known by themselves (Yıldız ve Kardaş, 2021; Taş ve Tortumlu, 2021). This can only be possible with the robustness of the individual's self-perception. While extrinsic motivation sources are expected to have much more common characteristics among individuals than intrinsic motivation sources, the diversity of self-perception in parallel with intrinsic motivation may be greater.

This research, conducted with pre-service teachers studying at Çanakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Education, Department of Social Studies Teaching, may yield different results if it were conducted in different locations, at different times, and with different participants. Additionally, the fact that the issues of self-perception and intrinsic motivation, which have not been addressed in the national literature, have been explored together for the first time through this research, may shed light on future research on the variables investigated. Self-perception and intrinsic motivation encompass a wide range of topics that can be studied across various social science disciplines. The types of intelligence that focus on emotions, attitudes, and behaviors, as well as the variables of self and motivation that affect spiritual and mental actions, can be a source of essential studies. In addition, studies on the extrinsic motivation of

pre-service teachers, which is the other dimension of motivation, can be conducted and valuable contributions can be made to the literature.

Yayın Etiği Beyanı

Bu araştırmanın, ÇOMÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu tarafından 21.03.2024 tarihinde 04/24 sayılı kararıyla verilen etik kurul izni bulunmaktadır. Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Birinci Yazar %50, İkinci Yazar %50 oranında katkı sağlamıştır. Yazarların çalışmaya katkı düzeyleri eşittir.

Çatışma Beyanı

Araştırmanın yazarları olarak herhangi bir çıkar/çatışma beyanımız olmadığını ifade ederiz.